



Република Србија  
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД  
Прев 173/11  
09.02.2012. година  
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Михаила Рулића и Мирјане Ћерасимовић, чланова већа, у спору по тужби тужиоца Агенција за приватизацију из Београда, коју заступају пуномоћници Н.М, М.Ј. и С.Р.Р, адвокати из Б.1, против туженог З. Њ. из Б.2, кога заступају пуномоћници Д.Р, адвокат из Зе. и Н.А, адвокат из О, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 12195/10 од 27.07.2011. године, у седници већа одржаној дана 09.02.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца Агенција за приватизацију из Београда, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 12195/10 од 27.07.2011. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 11255/10 од 26.05.2010. године усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 273.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.10.2007. године па до исплате и накнади трошкове парничног поступка у износу од 451.500,00 динара.

Привредни апелациони суд је побијаном пресудом Пж бр. 12195/10 од 27.07.2011. године преиначио првостепену пресуду Привредног суда у Београду тако што је одбио тужбени захтев за обавезивање туженог да тужиоцу исплати износ од 273.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.10.2007. године па до исплате и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 884.750,00 динара.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужилац побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени није поднео одговор на ревизију, а Републички јавни тужилац се о изјављеној ревизији није изјаснио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 399. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 125/04 и 111/09), а који се примењује на основу члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11), који је ступио на снагу 01.02.2012. године и одлучио као у изреци из следећих разлога:

Ревизија тужиоца није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији не указује на законску одредбу на којој заснива тврдњу о учињеним битним повредама одредаба парничног поступка. Разлозима неосновано указује на недостатке побијане пресуде који би се могли подвести под битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, јер побијана пресуда нема недостатака због којих не би могла бити испитана. Неоснован је навод ревизије о погрешној примени материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је, као први проглашени купац на аукцији, са тужиоцем закључио уговор о купопродаји државног капитала методом јавне аукције за купопродајну цену од 910.000.000,00 динара. На позив тужиоца, ни у накнадно остављеном року није уплатио прву рату купопродајне цене у износу од 126.364.668,00 динара, који представља разлику између уплаћеног депозита и целокупног износа прве рате купопродајне цене. Тужени није испунио обавезу уплате прве рате купопродајне цене из разлога што је доживео претње и нападе од стране НН починиоца које су код туженог изазвале страх за егзистенцију своје породице и себе због чега је одустао од извршења уговора.

Код овако утврђених чињеница и постављеног тужбеног захтева за накнаду штете у смислу члана 12 а) став 2. Закона о приватизацији, којим је прописано да у случају неизвршеног плаћања од стране туженог тужилац има право да тужени плати накнаду штете која је настала од приватизације

стране лица које је проглашено купцем исто уплаћује на име штете која је настала за субјекат приватизације и агенцију, новчани износ у висини од 30% продајне цене на рачун агенције, од чега 15% припада субјекту приватизације, правилно је другостепени суд применио материјално право одредбу члана 263. ЗОО када је одбио тужбени захтев за накнаду штете, јер околности због којих тужени није извршио обавезу уплате прве рате купопродајне цене указују да се радило о околностима насталим после закључења уговора које тужени није могао спречити, отклонити или избећи, услед којих је тужени ослобођен одговорности за штету.

Нису основани ревизијски наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права са разлога изложене правне аргументације другостепеног суда. Одговорност за штету која настане поводом дужности испуњења уговорне обавезе од стране дужника почива на претпостављеној кривици дужника. Те одговорности дужник се може ослободити уколико постоје околности након заључења уговора које дужник није могао спречити, отклонити или избећи, а које су га спречиле да изврши уговорну обавезу како је она уговором предвиђена. Недопуштена претња по сопствени живот и живот породице која је изазвала оправдани страх код туженог може се сматрати околношћу која у смислу цитиране законске одредбе ослобађа туженог од одговорности за штету која је настала повредом дужности извршења обавеза са његове стране. Није спорно да одредба члана 263. ЗОО првенствено подразумева објективне околности које су спречиле дужника да испуни своју уговорну обавезу, тј. околности које дужник није изазвао својим понашањем, него су наступиле мимо његове воље и мимо његовог деловања. ЗОО не тражи да те околности имају карактер више силе. Околности морају бити само објективне природе, а то подразумева да страх који је изазван претњом мора бити оправдан озбиљном опасношћу да је угрожен живот, тело и друго значајно добро уговорне стране или трећег лица. У конкретном случају радило се о оправданом страху који води искључењу одговорности туженог за штету из члана 12. а) став 2. Закона о приватизацији. Сам ревидент указује да наведени члан представља законску санкцију за несавесног дужника у поступку приватизације који није извршио своју обавезу и који на тај начин проузрокује додатне трошкове и одлагање целокупног процеса приватизације. У конкретном случају тужени се не би могао сматрати несавесним дужником, јер његово непоступање по обавези из уговора није последица његовог вољног нечињења, већ је реч о нечињењу као резултату одређеног притиска и изазивања страха код туженог.

Са изложеног, на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија

Стојан Јокић, с.р.